

For få dager siden feiret vi at det var 80 år siden vi vant krigen. Det er mange som skal ha takk for innsatsen den gang, men i det store bildet var det handelsflåten, og krigsseilerne, som var bidraget fra Norge som virkelig betød noe for krigens utfall og de alliertes seier.

Flåten besto av rundt 1 000 skip og var blant verdens største og mest moderne. Mesteparten av frakten gikk fra USA til Storbritannia, men også andre steder som til Murmansk og Sovjet. Våre folk fraktet f.eks. 40 prosent av olje og drivstoff til Storbritannia. Uten våre folk ville det vært nesten umulig å holde den britiske krigsinnsatsen i gang.

Det var vanlige folks innsats, handelsflåten var den tids største arbeidsgiver, og lite ante de tusener som var til sjøs 9. april om hva som lå foran dem.

I dag har vi igjen storkrig i Europa. Igjen er det vanlige folk som blir kastet ut i kamp og usikkerhet – for landet sitt, og for neste generasjons rett til å leve i frihet.

35 000 seilte under krigen, 4500 av dem falt for friheten. Om lag 500 av 1000 skip gikk tapt. Tallene, og lidelsene, er ufattelige. «*Farer og slit satte spor på de fleste*» står det på monumentet.

Jeg vokste opp i en liten øykommune i Nord-Norge, og det var mange som hadde vært med ute under krigen. Lite skjønnte vel vi gutter, 10-15 år gamle, men av og til ble det vel tydelig.

Som når en nabo løp mellom hesjene fordi han hadde tyskerne etter seg. Vi gutta ville selvfølgelig finne ut hva det her var, men da fikk vi beskjed av faren min om å ligge unna. «Han var med ut under krigen» sa han. De ordene sier lite, men også veldig mye, når du begynner å forstå.

Så gikk han ned og tok en god prat med den gamle krigsseiler. Sånn ble det løst den gang.

Det var vanlige folks innsats som gjorde at vi vant den gang. Slik er det i Ukraina i dag, vi får holde orden på Forsvaret og forberede oss, slik at vi unngår at vanlige folk må stå opp igjen.

Det var hårde tider, det var en stor innsats, med en høy pris, og for mange en høy pris i mange år etterpå - og det var smått med takk.

Det er derfor med stor ærbødighet jeg står her i dag, og på vegne av Oslo by får takke for innsatsen. Den var umåtelig viktig for mange, og for krigens gang. Tusen takk - tusen, tusen takk!